

# การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

หมายถึงการใช้สิ่งแวดล้อม อย่างมีเหตุผล เพื่อ  
อำนวยความสะดวกในชีวิตที่ดีตลอดไปแก่มนุษย์  
โดยมีแนวความคิดที่จะอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้เกิดผลอยู่ 6  
ประการคือ

1) ต้องมีความรู้ในการที่จะรักษา  
ทรัพยากรธรรมชาติที่จะให้ผลแก่มนุษย์ทั้งที่ เป็นประโยชน์  
และโทษ และคำนึงถึงเรื่องความสูญเสียเปล่าในการจะนำ  
ทรัพยากรธรรมชาติไปใช้

2) รักษาทรัพยากรธรรมชาติที่จำเป็นและหายาก  
ด้วยความระมัดระวัง ตระหนักเสมอ ว่าการใช้ทรัพยากร  
มากเกินไปจะเป็นการไม่ปลอดภัยต่อสภาพแวดล้อม ฉะนั้น  
ต้องทำให้อยู่ในสภาพเพิ่มพูนทั้งด้านกายภาพและ  
เศรษฐกิจ

3) รักษาทรัพยากรที่ทดแทนได้ให้มีสภาพเพิ่มพูน  
เท่ากับอัตราที่ต้องการใช้ เป็น อย่าง น้อย

4) ประเมินอัตราการเปลี่ยนแปลงของประชากร  
ได้ พิจารณาความต้องการใช้ทรัพยากรธรรมชาติเป็นสำคัญ

5) ปรับปรุงวิธีการใหม่ ๆ ในการผลิตและใช้  
ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและพยายามค้นคว้าสิ่งใหม่  
ๆ ทดแทนการใช้ทรัพยากรจากแหล่งธรรมชาติให้เพียงพอ  
ต่อความต้องการใช้ของประชากร

6) ให้การศึกษาแก่ประชาชนเพื่อเข้าใจถึง  
ความสำคัญในการรักษาสมดุลธรรมชาติ ซึ่งมีผลต่อการทำ  
ให้สิ่งแวดล้อมอยู่ในสภาพที่ดี โดยปรับความรู้ที่จะเผยแพร่  
ให้เหมาะแก่วัย คุณวุฒิ บุคคล สถานที่หรือท้องถิ่น ทั้งใน  
และนอกระบบโรงเรียน เพื่อให้ประชาชนเข้าใจในหลักการ  
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อันจะเป็นหนทางนำไปสู่นาคตที่  
คาดหวังว่ามนุษย์จะได้อาศัยในสิ่งแวดล้อมที่ดีได้

## หลักการและวิธีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและ ทรัพยากรธรรมชาติ

การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ  
คือ การใช้สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติอย่างชาญ  
ฉลาดและใช้ให้เกิดประโยชน์ หลักการและวิธีการอนุรักษ์  
สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ มีดังนี้

1. การถนอมรักษา คือ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม  
และทรัพยากรธรรมชาติให้คงสภาพทั้งปริมาณและ  
คุณภาพเอาไว้ โดยใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ที่มีอยู่ให้เกิด  
ประโยชน์สูงสุด เช่น กรณีแร่เหล็กแทนที่จะนำมาใช้  
โดยตรงก็นำไปผสมกับแร่ธาตุอื่น ๆ เพื่อใช้เป็นเหล็กกล้า  
ซึ่งนอกจากจะลด ปริมาณการใช้เนื้อเหล็กให้น้อยลงแล้วยัง  
ช่วยยืดอายุการใช้งานให้ยาวนานออกไปอีกด้วย เป็นต้น

2. การบูรณะฟื้นฟู คือ การทำให้  
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกลับคืนมาใช้ประโยชน์  
ได้เหมือนเดิม เช่น ดินที่นำมาใช้เพื่อการเพาะปลูกพืช  
ชนิดเดียวกันติดต่อกันเป็นเวลานานจะทำให้คุณภาพของ

ดินเสื่อมลง การบูรณะฟื้นฟูจะทำได้โดยการใส่ปุ๋ยปลูกพืช  
คลุมดิน หรือพักหน้าดินไว้สักช่วงระยะเวลาหนึ่ง เป็นต้น



การปลูกพืชคลุมดินเป็นการอนุรักษ์ธรรมชาติด้วยการบูรณะ

3. การนำกลับมาใช้ใหม่ หรือที่เรียกว่า รีไซเคิล  
นอกจากการถนอมรักษาและการบูรณะฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม  
และทรัพยากรธรรมชาติแล้ว การนำทรัพยากรธรรมชาติและ  
สิ่งแวดล้อมที่ใช้ไปแล้วกลับมาใช้ใหม่ถือเป็นการ  
อนุรักษ์อีกวิธีหนึ่ง ซึ่งการอนุรักษ์ชนิดนี้จะทำได้ดีกับ  
ทรัพยากรน้ำและแร่ธาตุบางชนิด เช่น การนำเศษกระดาษ  
พลาสติก อลูมิเนียม สังกะสี ตะกั่ว ทองแดง และเหล็กที่ทิ้ง  
แล้วกลับมาหลอมหรือเปลี่ยนสภาพ ให้นำกลับมาใช้ได้อีก  
 เป็นต้น

4. การเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้งานสิ่งแวดล้อม  
และทรัพยากรธรรมชาติบางชนิดจะไม่สามารถนำมาใช้  
ประโยชน์ได้มาก เช่น น้ำที่ไหลลงตามลำน้ำ ถ้าหาก  
สร้างเขื่อนขวางกั้นลำน้ำเพื่อยกระดับของน้ำให้เขื่อนสูงขึ้น  
แล้วนำพลังงานน้ำนั้นมาใช้ผลิตกระแสไฟฟ้า ซึ่งเป็นการ  
เพิ่มประสิทธิภาพในการใช้งานอีกวิธีหนึ่ง

5. การนำสิ่งอื่นมาใช้ทดแทนการนำสิ่งอื่นมาใช้  
 ทดแทนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบางชนิดอาจ  
 ทำได้ เช่น การนำก๊าซธรรมชาติ มาใช้ทดแทนน้ำมัน  
 เชื้อเพลิงในรถยนต์ การใช้พลังงานแสงอาทิตย์ทดแทน  
 พลังงานไฟฟ้า ซึ่งทำให้ประหยัดค่าน้ำมันเชื้อเพลิงในการ  
 ผลิตกระแสไฟฟ้า เป็นต้น



การใช้พลังงานแสงอาทิตย์ทดแทนพลังงานไฟฟ้า

6. การสำรวจแหล่งทรัพยากรเพิ่มเติมเป็นการ  
 ค้นหาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ให้เกิด  
 ประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่น การใช้  
 เครื่องตรวจสอบรังสีในการสำรวจแร่ยูเรเนียม การใช้ระบบ  
 คลื่นแผ่นดินไหวเทียมเพื่อสำรวจหาน้ำมันและก๊าซ  
 ธรรมชาติ เป็นต้น

7. การประดิษฐ์ของเทียมขึ้นใช้ ความ  
 เจริญก้าวหน้าด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำให้มนุษย์  
 สามารถผลิตของเทียมขึ้นใช้แทนการใช้  
 ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ยางเทียม ไหมเทียม เป็นต้น  
 ความสามารถดังกล่าวจึงช่วยลดปริมาณการใช้  
 ทรัพยากรธรรมชาติบางชนิดให้น้อย

## แนวทางอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม



การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจะได้ผลยั่งยืนข้อมูลนั้น  
 ตลอดจนถึงใช้มาตรการทางกฎหมายควบคุมแนวทางใน  
 การอนุรักษ์อย่างยั่งยืนมี 3 แนวทางดังนี้

1. การให้การศึกษาคือการสอนให้เข้าใจถึง  
 หลักการ วิธีการอนุรักษ์ มีจริยธรรมเกิดสำนึกและร่วมใน  
 การอนุรักษ์
2. การใช้เทคโนโลยีในการนำทรัพยากรธรรมชาติ  
 และสิ่งแวดล้อมมาใช้ให้เกิดประโยชน์
3. การใช้กฎหมายควบคุมเป็นวิธีการสุดท้ายในการ  
 ดำเนินการ

## การอนุรักษ์บรรยากาศ มหาสมุทรและระบบ

### นิเวศบก



# การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม



โดย

เทศบาลตำบลบ่อแก้ว  
 อำเภอหนองหาน จังหวัดน่าน

โทร 054-787197